

Кредит-Рейтинг

а/с 921, Київ, 01024, Україна
тел/факс: +380 (44) 490 2550, 490 2554
e-mail: office@credit-rating.com.ua
<http://www.credit-rating.com.ua>

Рейтинговий звіт KHTZ 001 - 010

Звіт про оновлення кредитного рейтингу позичальника

Підприємство:	ВАТ «Харцизький трубний завод»
Тип кредитного рейтингу:	кредитний рейтинг позичальника (рейтинг контрагента) за Національною рейтинговою шкалою
Кредитний рейтинг:	uaAA-
Прогноз рейтингу:	Стабільний
Дата визначення:	20.09.2005 р.
Дата оновлення:	14.12.2007 р.
Результат оновлення:	підтвердження

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг позичальника (контрагента) визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери ua у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Вихідна інформація

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність ВАТ «Харцизький трубний завод» за III квартал 2007 р., а також внутрішню інформацію, надану компанією у ході рейтингового процесу.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим підприємством, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу

Дата	20.09.2005	15.12.2006	20.09.2007	14.12.2007
Рівень кредитного рейтингу	uaA+	uaAA-	uaAA-	uaAA-
Прогноз	Позитивний	Стабільний	Стабільний	Стабільний
Рейтингова дія	Визначення	Підвищення	Підтвердження	Підтвердження

Визначення поточного кредитного рейтингу

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом **uaAA** характеризується ДУЖЕ ВИСОКОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами.

Позначка «-» означає проміжну щодо основних категорію.

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Основні показники

Основні балансові показники, тис. грн.

Показники	31.12.2005 рік	31.12.2006 рік	31.03.2007	30.06.2007	30.09.2007
Актив	1 239 005,2	1 428 454,4	1 659 402,0	1 847 604,2	1 609 046,3
Власний капітал	971 574,6	1 078 696,7	1 248 420,3	1 010 906,3	1 103 035,6
Дебіторська заборгованість	174 079,9	414 094,9	705 601,5	848 304,3	652 967,8
Кредиторська заборгованість	7 224,3	141 636,8	245 309,5	572 810,4	325 151,6
Основні фонди	702 085,8	529 755,7	509 590,0	603 348,2	624 450,8
Запаси	213 955,2	249 924,8	246 359,4	225 956,1	219 931,5

Основні показники операційної діяльності, тис. грн.

Показники	2005	9 місяців 2006	2006	9 місяців 2007
Чистий обсяг продажу	1 526 590,50	2 065 312,9	3 152 869,2	2 758 660,3
Собівартість	1 161 728,50	1 572 071,6	2 466 300,7	2 174 847,2
Операційний прибуток/збиток	229 862,5	430 102,6	575 106,9	489 470,2
Чистий прибуток/збиток	136 292,30	291 173,1	393 198,9	363 846,8

Зміст

РЕЗЮМЕ	5
1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВАТ «ХАРЦИЗЬКИЙ ТРУБНИЙ ЗАВОД»	8
2. АНАЛІЗ ЗМІН ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	10
2.1. Загальний огляд галузі	10
2.2. Прогноз розвитку ринку труб та перспективи на ньому ВАТ «ХТЗ»	18
3. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА 9 МІСЯЦІВ 2007 РОКУ	25
4. АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ВАТ «ХАРЦИЗЬКИЙ ТРУБНИЙ ЗАВОД» ЗА 9 МІСЯЦІВ 2007 РОКУ	30
4.1. Аналіз структури балансу	30
4.2. Аналіз основних фінансових показників	32
5. АНАЛІЗ БОРГОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ	36
6. ОКРЕМІ ПОКАЗНИКИ БІЗНЕС-ПЛАНУ ЗА 9 МІСЯЦІВ 2007 РОКУ	37
ВИСНОВОК	38
ДОДАТКИ	39
Додаток до рейтингового звіту №1	40
Додаток до рейтингового звіту №2	43

Резюме

ВАТ «Харцизький трубний завод» є одним з найбільших в СНД виробників прямошовних електрозварних труб великого діаметра. Більшу частину власної продукції завод експортує, основний ринок збуту знаходиться в Російській Федерації. Компанія використовує інтегровану систему управління якістю, яка відповідає вимогам стандартів: ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001, API Spec Q1, ДСТУ ISO 9001. У липні 2007 року було отримано високу оцінку системи менеджменту якості ВАТ «ХТЗ» на відповідність вимогам ГОСТ Р ИСО 9001-2000. У серпні 2007 року компанія почала підготовку заводської системи менеджменту якості до сертифікації за новими стандартами ВАТ «Газпром» серії 9001. У IV кварталі поточного року було проведено операції з акціями аналізованого підприємства в межах одного з етапів корпоративної реструктуризації холдингу. Протягом III кварталу 2007 року організаційна структура ВАТ «ХТЗ» не змінювалась.

За 9 місяців 2007 року вітчизняна трубна галузь збільшила обсяги виробництва порівняно з аналогічним періодом 2006 року на 7,4%. При цьому, у липні-вересні 2007 року відбулось поступове скорочення обсягів виробництва трубної продукції порівняно з попереднім кварталом. Основною причиною зростання виробництва труб в Україні за січень-вересень поточного року стало збільшення експорту (71% вироблених в Україні труб реалізуються на зовнішніх ринках.). На труби українського походження були встановлені та діяли деякі обмежувальні заходи в Росії та ЄС. За результатами 9 місяців 2007 р. експорт у кількісному вимірі становив 1 586,3 тис. т, що на 8% більше рівня аналогічного періоду 2006 року. Але за підсумками III кварталу 2007 року експорт зменшився на 19% порівняно з попереднім кварталом. Найбільшим імпортером українських труб в аналізованому періоді залишалась Російська Федерація. Протягом січня-вересня 2007 року поставки сталевих труб до Росії в абсолютному вимірі збільшились на 9,3% порівняно з аналогічним періодом попереднього року. Але за підсумками III кварталу 2007 р. обсяги реалізації в Росію скоротились на 34% порівняно з квітнем-червнем поточного року. Зокрема, у зв'язку зі зниженням обсягів поставок ТВД. За січень-вересень 2007 року обсяги споживання труб в Росії зросли на 17-20% порівняно з аналогічним періодом минулого року. Нафтогазовий сектор поступово виходить на максимальні об'єми щорічного споживання. За 9 місяців поточного року, порівняно з аналогічним періодом 2006 року, загальні об'єми виробництва російських труб зросли на 15,2%. Зростання випуску ТВД склало 37%, зварних профільних труб – 20%, нафтогазових труб – 16%, насосно-компресорних – 12%, неіржавіючих – 8%. Експорт російських труб збільшився лише на 1%, тоді як імпорт – на 27% (відмічено гігантські темпи росту обсягів постачань з Китаю). Світове виробництво сталевих труб в 2006 р. зросло більш ніж на 14 млн. тонн до 101,1 млн. т, переважно завдяки 21% зростанню виробництва в Китаї. Питома вага імпорту в структурі українського трубного ринку за підсумками 9 місяців 2007 року залишилась незначною (на рівні 8%). На міжнародному ринку сталі спостерігаються тенденції збільшення собівартості металургійного виробництва, зокрема, за рахунок зростання цін на такі складові: залізородна сировина, кокс, металобрухт і чавун, що відображається на цінах реалізації металопродукції.

Слідом за світовими ринками поступово підвищуються ціни на метал на внутрішньому ринку України.

У зв'язку з можливістю росту контрактних цін на залізорудну сировину та коксове вугілля на 30% світові ціни на сталь у 2008 році можуть підвищитись на 5-10%. У 2007 році зростання світового ринку сталевих труб прогнозується на рівні 7% (до 108 млн. т). На початку поточного року на ринку Північної Америки виникла ситуація надмірної пропозиції, яка, не дивлячись на високий рівень попиту, призвела до значного зниження цін (особливо на труби нафтогазового сортаменту). Китайські компанії планують нарощувати виробництво сталевих продукції. Активізація будівництв металообробних підприємств помітна майже у всіх сприятливих для цього місцях світу. Очікується, що внутрішній ринок споживання металопродукції України за підсумками 2007 року зросте до 9,5-10 млн. т з 7,5-8 млн. т за підсумками 2006 року. Найпривабливішим ринком збуту українських виробників сталевих труб у 2007 році залишатиметься Росія (ринки, який за обсягами реалізації вітчизняної продукції перевищує національний). Але для експансії в Росію в майбутньому створюються перепони – програма уряду щодо заміни споживання імпортованих труб вітчизняними. З метою виконання цього завдання одразу на кількох заводах розпочато підготовку до збільшення обсягів виготовлення трубної продукції. Прогнозується, що споживання ТВД в Росії, в короткостроковій перспективі, залишиться на рівні поточного року, а в будівельному сегменті та промисловості продовжуватимуться тенденції зростання.

Протягом III кварталу 2007 року ВАТ «ХТЗ» виготовило 95,16 тис. т труб, що на 39,9% менше обсягу виробництва попереднього кварталу, що пов'язане, насамперед, зі скороченням поставок до Росії. За підсумками 9 місяців 2007 року компанія виготовила продукції на 6,2% більше, ніж у січні-вересні попереднього року. Основним постачальником сировини в період з липня по вересень 2007 р. було ТОВ «Метінвест-Холдинг». Підприємство недовиконало внутрішній план виробництва у III кварталі 2007 року на 51,3%, що негативно вплинуло на показник за січень-вересень поточного року. Обсяги реалізації у грошовому вимірі у III кварталі 2007 року становили 621 333 тис. грн., що на 35,2% менше показника за попередній квартал. За підсумками 9 місяців поточного року чистий дохід компанії збільшився на 34% до аналогічного періоду 2006 року. Високі темпи росту доходу від реалізації продукції, зокрема, пов'язані з підвищенням у січні-вересні 2007 року середньої ціни реалізації труб на 30,7% порівняно з показником за відповідний період 2006 року. Середня рентабельність продукції заводу за III квартал 2007 року зменшилась на 6,8 в. п. У III кварталі 2007 року найбільшим споживачем труб заводу залишалась Російська Федерація (28,7 тис. т проти 77,5 у попередньому кварталі). Питома вага цієї країни у структурі поставок зменшилась до 28,4%, проти 51,1% за попередній квартал поточного року. На підприємстві проводиться комплексна програма модернізації виробничих потужностей у рамках стратегії розвитку групи «Метінвест», в яку входить ВАТ «ХТЗ». За 9 місяців 2007 року обсяг капітальних інвестицій становив 65,76 млн. грн. (55,1% від плану). Найбільшим інвестиційним проектом, який був реалізований за 9 місяців 2007 року, є введення в експлуатацію в ТЕСЦ-2 нової лінії з виробництва одношовних газонафтопроводних дванадцятиметрових труб діаметром 508-1422 мм (20-56 дюймів) з товщиною стінки до 40 мм. Постачальниками зазначеного обладнання були провідні машинобудівні підприємства Західної Європи.

На кінець III кварталу 2007 р. активи ВАТ «Харцизький трубний завод» знизились на 13%, до 1 609 046,3 тис. грн., що відбулось за рахунок скорочення оборотних активів. Скорочення оборотних активів у липні-вересні 2007 року було спричинено, насамперед, зменшенням дебіторської заборгованості за товари (на 25%), яке, зазвичай, пов'язане зі скороченням заборгованості ТОВ «Метінвест Холдинг». Зазначений дебітор є афілійованим з ВАТ «ХТЗ», тому скорочення його заборгованості не слід відокремлювати до неконтрольованих факторів. Вартість необоротних активів, станом на 01.10.2007 р., зросла на 4,5% порівняно з показником на кінець II кварталу 2007 р. У структурі пасивів станом на кінець III кварталу 2007 року переважає власний капітал (питома вага становила 68,6% валюти балансу), зростання розміру якого (на 92 129 тис. грн.) відбулось за рахунок генерації чистого прибутку в сумі 60 169,9 тис. грн. та внаслідок збільшення іншого додаткового капіталу на 10%. Поточні зобов'язання ВАТ «ХТЗ», протягом III кварталу 2007 року, зменшились на 45%. У складі зазначених пасивів найбільшу питому вагу займає кредиторська заборгованість за товари, яка протягом липня-вересня 2007 року знизилась на 43%. Скорочення поточних зобов'язань за розрахунками з учасниками на 70% пов'язане з продовженням виплати дивідендів в аналізованому кварталі.

Протягом аналізованого періоду більшість показників ліквідності мали тенденцію до зростання. Їх значення перебували на високому рівні. Чистий оборотний капітал був додатним та зріс на 15% порівняно з 01.07.2007 р. Коефіцієнт фінансової незалежності ВАТ «ХТЗ» за підсумками III кварталу 2007 року підвищився на 25% до відмітки 0,69. Чистий робочий капітал компанії збільшився на 19% порівняно з початком III кварталу 2007 року. За 9 місяців 2007 року ВАТ «ХТЗ» отримало чистий дохід від реалізації продукції у сумі 2 758 660,3 тис. грн., який на 34% перевищує відповідний показник за аналогічний період 2006 року. Чистий прибуток за січень-вересень 2007 року склав 363 846,8 тис. грн., що на 25% більше, ніж за 9 місяців попереднього року. Чистий прибуток згенерований у III кварталі поточного року був на 56% менший ніж за попередній квартал та становив 60 169,9 тис. грн. Прибуток до оподаткування, амортизації та сплати відсотків (ЕБИТДА) ВАТ «ХТЗ» склав 568 876,7 тис. грн., що у 1,3 рази вище відповідного показника за аналогічний період 2006 року. За січень-вересень поточного року рентабельність продукції скоротилась до 26,84%, з 31,38% за аналогічний період 2006 року. Рентабельність продажів аналізованого періоду знаходилась на досить високому рівні (13,19%), але зменшилась порівняно з 9 місяцями 2006 року. За 9 місяців 2007 року темпи приросту валюти балансу були нижчими за зростання доходів, що призвело до зменшення періоду оборотності активів. Показник тривалості фінансового циклу компанії скоротився.

В III кварталі 2007 року нові банківські кредити не залучались, станом на кінець кварталу підприємство не мало заборгованості за позиками. Товариство не виступає поручителем за зобов'язаннями інших осіб.

Підприємство виконало план грошових надходжень від операційної діяльності на 73%. Товариство профінансувало частину з запланованих інвестиційних та фінансових витрат завдяки коштам акумульованим на початок року. Виплати за фінансовою діяльністю було перевиконано в 16 разів.

1. Загальна інформація про ВАТ «Харцизький трубний завод»

Відкрите акціонерне товариство «Харцизький трубний завод» (надалі – ВАТ «ХТЗ») є одним з найбільших у СНД виробників прямошовних електроварних труб великого діаметра (від 478 до 1 422 мм) для магістральних газо- та нафтопроводів, класичною спеціалізацією підприємства є труби діаметра 1220-1422 мм. Потужності заводу дозволяють виробляти 1,6 млн. т труб на рік. Більшу частину власної продукції завод експортує, основний ринок збуту знаходиться в Російській Федерації.

Компанія використовує інтегровану систему управління якістю, яка відповідає вимогам стандартів: ISO 9001:2000, ISO 14001:2004, OHSAS 18001:1999, API Spec Q1, ДСТУ ISO 9001.

У липні 2007 року після проведення комплексного аудиту групою аудиторів АНО «НІСЕСТ» (Москва, РФ) було отримано високу оцінку системи менеджменту якості ВАТ «ХТЗ» на відповідність вимогам ГОСТ Р ІСО 9001-2000, а також компетентність центральної заводської лабораторії відносно роботи в системі добровільної сертифікації «Трансерт».

У серпні 2007 року компанія почала підготовку заводської системи менеджменту якості до сертифікації за новими стандартами ВАТ «Газпром» серії 9001, що дозволить одержати статус схваленого постачальника ТВД та надасть можливість брати участь в тендерах Газпрому. Раніше завод здійснював постачання на підставі попередніх стандартів ВАТ «Газпром», які були змінені минулого року.

Станом на 20.11.2007 р. пакети акцій, які забезпечували володіння не менше ніж 10% у статутному капіталі ВАТ «ХТЗ», належали юридичним особам:

- «MetalUkr Holding Limited» (Кіпр) – 26,71% акцій;
- «Metinvest B.V.» (Нідерланди) – 60,97% акцій.

Зазначену структуру акціонерного капіталу було закінчено формувати в IV кварталі поточного року. На початку жовтня 2007 року в межах корпорації «СКМ» було передано 60,97% акцій ВАТ «ХТЗ» компанії «USH Ukrainian Steel Holdings Ltd» (Кіпр), яка на 100% належить «СКМ». Пізніше «USH Ukrainian Steel Holdings Ltd» передала зазначений пакет акцій компанії «Metinvest B.V.» (Нідерланди), яка належить компанії «SCM (Surgus)». Метою здійснення операцій з корпоративними правами в межах СКМ є підвищення прозорості бізнесу, його зрозумілості для інвесторів, партнерів та працівників підприємств. В результаті реалізації проекту буде створено сучасну вертикально інтегровану структуру, в яку входитимуть управляюча компанія «Метінвест Холдинг», гірничорудний дивізіон та дивізіони вугілля й коксу, сталі й прокату, а також більше ніж 20 підприємств, що працюють у гірничо-металургійному комплексі.

В жовтні 2007 року на посаду Головного операційного директора (Chief Operating Officer) дивізіону сталі та прокату ТОВ «Метінвест Холдинг» (управляюча компанія групи «Метінвест») було назначено Джека МакЛахлана, який до цього працював Директором по вдосконаленню виробництва компанії «Corus Group PLC» та директором компанії «Corus Colors».

Протягом аналізованого періоду в організаційній структурі зміни не відбувались. У липні-вересні 2007 року до ВАТ «ХТЗ» позови та претензії не пред'являлись.

ВАТ «Харцизький трубний завод» є одним з найбільших в СНД виробників прямошовних електрозварних труб великого діаметра. Більшу частину власної продукції завод експортує, основний ринок збуту знаходиться в Російській Федерації. Компанія використовує інтегровану систему управління якістю, яка відповідає вимогам стандартів: ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001, API Spec Q1, ДСТУ ISO 9001. У липні 2007 року було отримано високу оцінку системи менеджменту якості ВАТ «ХТЗ» на відповідність вимогам ГОСТ Р ИСО 9001-2000. У серпні 2007 року компанія почала підготовку заводської системи менеджменту якості до сертифікації за новими стандартами ВАТ «Газпром» серії 9001. У IV кварталі поточного року було проведено операції з акціями аналізованого підприємства в межах одного з етапів корпоративної реструктуризації холдингу. Протягом III кварталу 2007 року організаційна структура ВАТ «ХТЗ» не змінювалась.

2. Аналіз змін зовнішнього середовища

2.1. Загальний огляд галузі

За 9 місяців 2007 року вітчизняна трубна галузь збільшила обсяги виробництва порівняно з аналогічним періодом 2006 року на 7,4%. Зазначений ріст пов'язаний з введенням в експлуатацію нових ліній з виробництва труб, зокрема, на ВАТ «Харцизький трубний завод» (Рисунок 2.1).

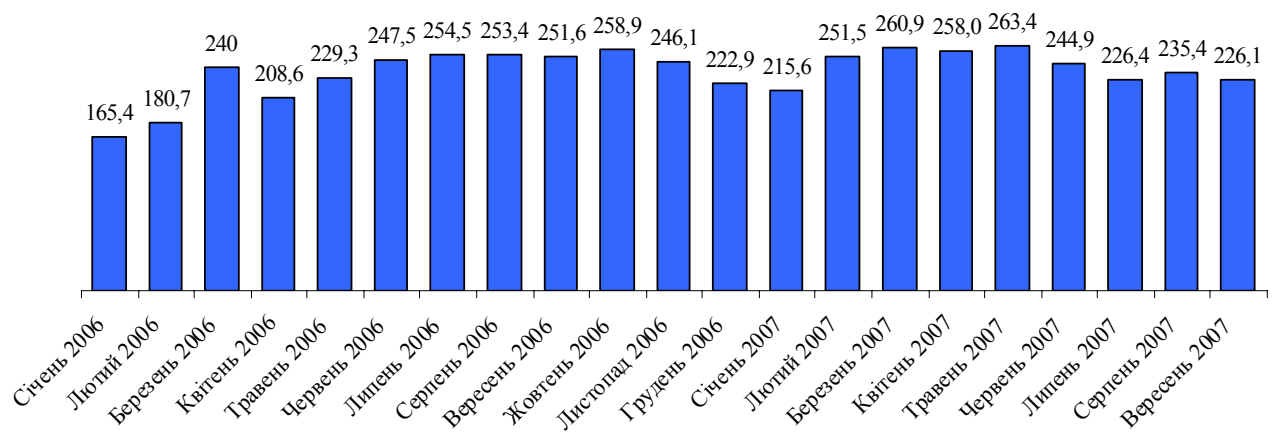

Рисунок 2.1. Виробництво труб у 2006 році — 9 місяцях 2007 року, тис. т

Джерело: Державний комітет статистики України <http://ukrstat.gov.ua>

При цьому, у липні-вересні 2007 року відбулось поступове скорочення обсягів виробництва трубної продукції порівняно з попереднім кварталом (на 78,4 тис. т, або на 10,2%). Основною причиною зростання виробництва труб в Україні за січень-вересень поточного року стало збільшення експорту (Рисунок 2.2). Відповідно, і майбутнє української трубної галузі залежатиме від тенденцій світової кон'юнктури.

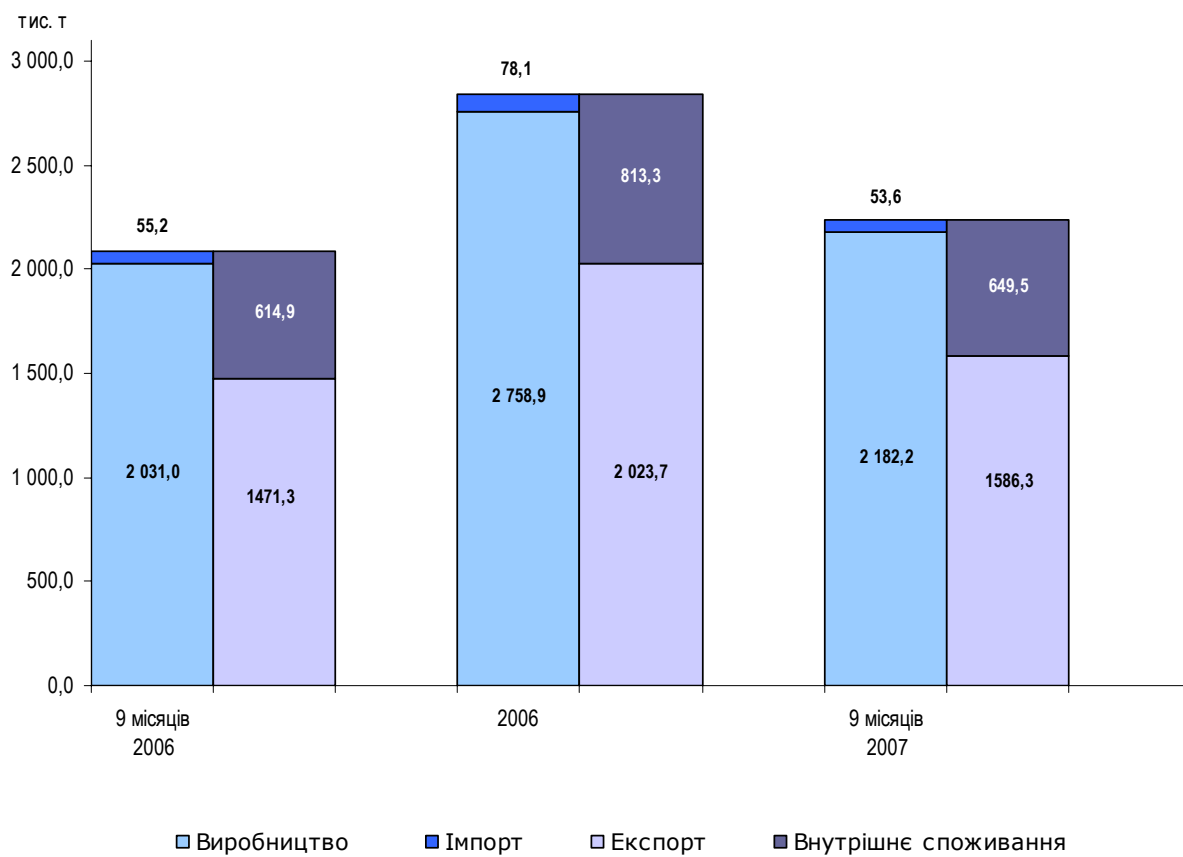

Рисунок 2.2. Структура ринку труб в Україні у 2006 – 9 місяцях 2007 років

Джерело: Діловий щомісячний журнал «Метал» <http://readmetal.com>

У галузевій структурі внутрішнього споживання продукції трубної промисловості стабільно переважають машинобудування і металообробка, будівництво та чорна металургія.

Обсяги виробництва товарної продукції українськими трубними підприємствами наведено в таблиці (Таблиця 2.1).

Таблиця 2.1. Обсяги виробництва товарної продукції трубними підприємствами України, тис. т

Підприємство	9 місяців 2006 р.	Питома вага, %	9 місяців 2007 р.	Питома вага, %	Темп приросту, %
ВАТ «Інтерпайп Нижньодніпровський ТЗ»	438,9	21,6	452,2	20,7	3,0
ВАТ «Харцизький ТЗ»	400,3	19,7	418,6	19,2	4,6
ВАТ «Інтерпайп Новомосковський ТЗ»	187,2	9,2	215,1	9,9	14,9
ВАТ «Дніпропетровський ТЗ»	183,6	9,0	152,9	7,0	-16,7
ЗАТ «Інтерпайп Нікопольський завод безшовних труб «Ніко Т'юб»	183,2	9,0	177,7	8,1	-3,0
ЗАТ «Луганський ТЗ»	155,8	7,7	168,1	7,7	7,9
ВАТ «Комінмет»	117,5	5,8	134,0	6,1	14,0
ЗАТ «Інтерпайп Нікопольська трубна компанія»	97,3	4,8	140,7	6,4	44,6
ВАТ «ММК ім. Ілліча»	79,0	3,9	100,8	4,6	27,6
ЗАТ «Нікопольський завод сталевих труб "ЮТІСТ»	74,6	3,7	63,6	2,9	-14,7
ЗАТ «Нікопольський завод нержавіючих труб»	12,1	0,6	12,4	0,6	2,5
Інші трубні заводи	104,8	5,2	145,8	6,7	39,1
Разом	2 034,3	100,0	2 181,9	100,0	7,3

Джерело: Діловий щомісячний журнал «Метал» <http://readmetal.com>

Найбільшими підприємствами за обсягами виробництва труб є ВАТ «Інтерпайп Нижньодніпровський трубопрокатний завод» та ВАТ «Харцизький трубний завод». Лідерами за темпами приросту виробництва за 9 місяців 2007 року порівняно з відповідним періодом 2006 року визначено ЗАТ «Інтерпайп Нікопольська трубна компанія» (гарячодетформовані труби спеціального призначення з вуглецевих та легованих сталей, титанові труби), ВАТ «ММК ім. Ілліча» (гарячекатані безшовні, обсадні під контактне зварювання, сталеві гарячекатані для втулок грязьових насосів труби) та ВАТ «Інтерпайп Новомосковський ТЗ» (прямошовні елетрозварювані труби для потреб магістральних нафтопроводів). Переважна частина трубної продукції на внутрішньому ринку реалізовувалась через посередництво металотрейдерів.

Змін у питомій вазі експорту не відбулось – 71% вироблених в Україні труб реалізуються на зовнішніх ринках. Однак, протягом останніх років експортні можливості українських виробників обмежувались встановленими квотами та антидемпінговими митами. За 9 місяців 2007 року за результатами проведених антидемпінгових розслідувань на труби українського походження були встановлені та діяли такі обмежувальні заходи:

- РФ: строком на 5 років (з 01.02.2006 р.) встановлено мита на труби малого та середнього діаметра: обсадні труби (11,4% митної вартості), підшипникові труби (55,3%), насосно-компресорні труби (18,1%), котельні труби (11,3%). Крім того, на нафтогазопровідні та гарячодетформовані труби загального призначення діаметром до 820 мм встановлено мито у розмірі 8,9% митної вартості (виключення для ВАТ «Маріупольський металургійний комбінат ім. Ілліча» – 0%).
- РФ: 15.12.2006 р. введено спеціальне трирічне мито на труби великого діаметра (508 мм – 1 420 мм) у розмірі 8% митної вартості.
- РФ: встановлено квоту (самообмеження) поставки на російський ринок у розмірі 715 тис. тонн труб з чорних металів. Станом на 01.12.2007 р. використана на 97,8 %.
- ЄС: з 27.06.2006 р. діють ввізні мита на безшовні труби українського походження розміром 12,3-25,7%. Найменший розмір мита встановлений на продукцію ВАТ «Дніпропетровський трубний завод» – 12,3%. Для виробів ВАТ «Нікопольський завод безшовних труб» та ВАТ «Нижняодніпровський трубопрокатний завод» – 25,1%. На труби виготовлені на ЗАТ «НЗСТ «ЮТіСТ» та на інших українських заводах мито становить 25,7%. Строк дії санкцій – 5 років.
- ЄС: на зварні труби діє митна ставка у розмірі 44,1% (для ВАТ «Новомосковський трубний завод» – 30,9%) орієнтовно до кінця 2007 року.

Обмежувальні заходи, які діяли протягом 9 місяців 2007 року, не перешкоджали українським трубним підприємствам нарощувати обсяги експорту – за результатами аналізованого періоду експорт у кількісному вимірі становив 1 586,3 тис. т, що на 8% більше рівня аналогічного періоду 2006 року. Але за підсумками III кварталу 2007 року експорт зменшився на 19% порівняно з попереднім кварталом. В грошовому вимірі обсяг експорту в січні-вересні 2007 року збільшився на 26,2%, до 1 668,1 млн. дол. США, що свідчить про зростання вартості експортованої продукції та про зміщення експорту в бік дорожчих товарних позицій. Найбільшим імпортером українських труб в аналізованому періоді залишалась Російська Федерація (Рисунок 2.3).

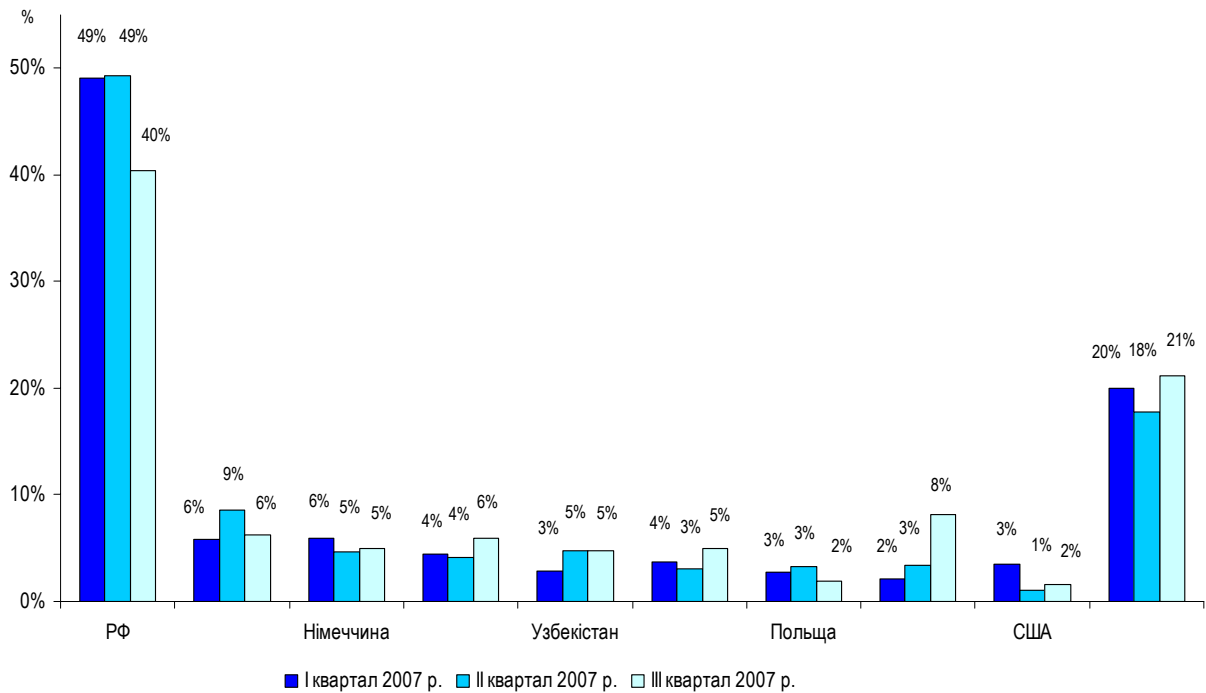

Рисунок 2.3. Географічна структура експорту українських труб у I кварталі 2007 р. – III кварталі 2007 р.

Джерело: Діловий щомісячний журнал «Метал» <http://readmetal.com>

Незважаючи на встановлені з боку РФ обмежувальні заходи, протягом січня-вересня 2007 року поставки сталевих труб до Росії в абсолютному вимірі збільшилися на 62,7 тис. т (або на 9,3%) порівняно з аналогічним періодом попереднього року – до 738,7 тис. т. Але за підсумками III кварталу 2007 р. обсяги реалізації в Росію скоротилися на 34% порівняно з квітнем-червнем поточного року. Скорочення експорту труб до РФ виникло, зокрема, у зв'язку зі зниженням обсягів поставок ТВД. Лідерство серед експортерів трубної продукції за результатами січня-вересня 2007 року належить ВАТ «Харцизький трубний завод».

За січень-вересень 2007 року обсяги споживання труб в Росії перевищили відмітку 6 млн. т. (зростання на 17-20% порівняно з аналогічним періодом минулого року). Нафтогазовий сектор поступово виходить на максимальні об'єми щорічного споживання (з урахуванням поточної потреби), у зв'язку з чим інтенсивність зростання попиту на ТВД скоротилась. Помітний приріст споживання труб в машинобудуванні (на 9-12%) а також в сегменті будівельного бізнесу (+38-47%).

За 9 місяців поточного року, порівняно з аналогічним періодом 2006 року, загальні об'єми виробництва російських труб зросли на 15,2%, досягнувши 6,8 млн. тонн. Зростання випуску ТВД склало 37%, зварних профільних труб – 20%, нафтогазових труб – 16%, насосно-компресорних – 12%, неіржавіючих – 8%. Експорт російських труб збільшився лише на 1%, тоді як імпорту – на 27%. Відмічено значні темпи росту обсягів постачань з Китаю (у 8,9 разів), зокрема, в наступних сегментах: нафтогазові (16,8 разів), обсадні (6,4 разів), підшипникові (на 150%).

Світове виробництво сталевих труб в 2006 р. зросло більш ніж на 14 млн. тонн до 101,1 млн. т, переважно завдяки 21% зростанню виробництва в Китаї, яке з 2002 р. підвищилося на 142%.

У III кварталі 2007 року порівняно з попереднім кварталом зменшувався імпорт українських труб до Казахстану (на 41%), натомість збільшувалась реалізація до Туркменістану (на 92%).

Питома вага імпорту у структурі українського трубного ринку за підсумками 9 місяців 2007 року залишилась незначною (на рівні 8%). В аналізованому періоді цей показник майже не змінився порівняно з аналогічним періодом попереднього року. У кількісному вимірі відбулось зменшення імпорту порівняно з січнем-вереснем 2006 року на (-)3%, але у грошовому вимірі імпорт збільшився на 42,6%, що свідчить про зростання цін на світових ринках металу. У структурі основних країн-експортерів сталевих труб в Україну найбільшу питому вагу продовжувала утримувати Росія – 48,8% у натуральному вимірі, але обсяги поставок скоротились на 31% порівняно з аналогічним періодом минулого року. Зменшились поставки з Італії, але відчутно збільшився обсяг постачання китайської продукції (посідає друге місце у структурі експортерів в Україну після Росії). Зазвичай, Україна імпортує труби, які не виробляються вітчизняними трубними заводами або товари, що перебували у вжитку.

На світових ринках металопродукції відчутне зростання цін, рівень яких наближається до показників початку 2005 року (Рисунок 2.4).

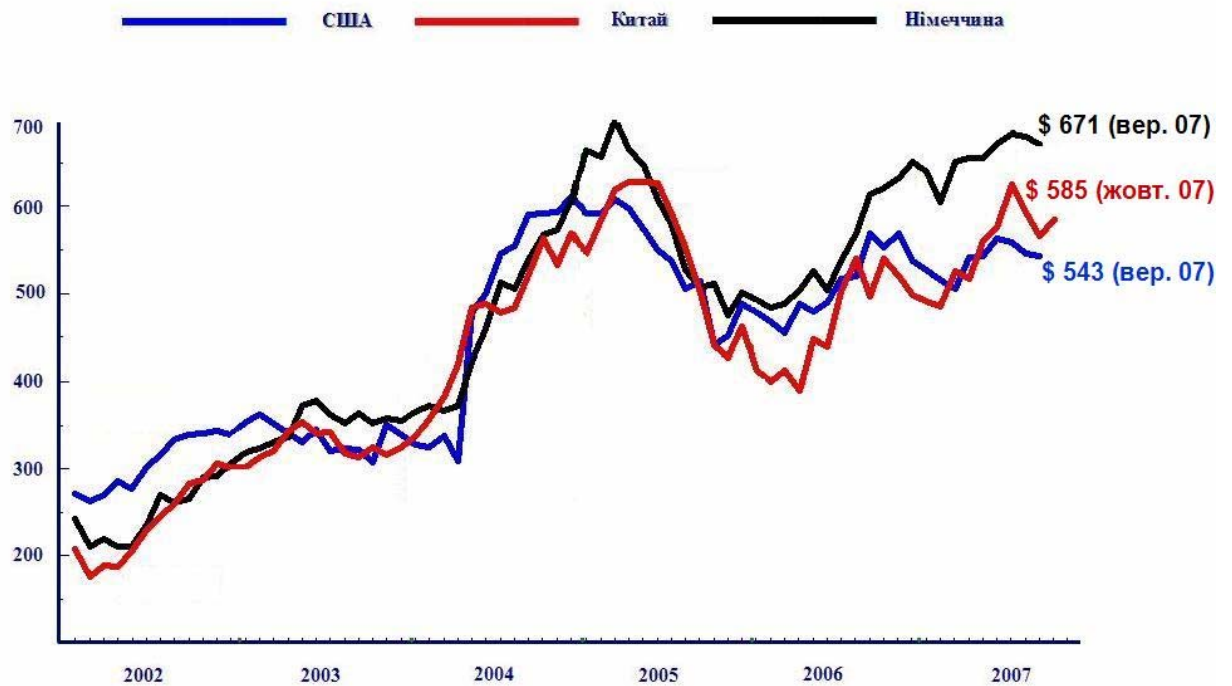

Рисунок 2.4. Динаміка середніх цін на сталевий прокат протягом 2002-III квартал 2007 рр., дол. США / т

Джерело: Iron and Steel Statistics Bureau, <http://issb.co.uk>

На міжнародному ринку сталі спостерігаються тенденції збільшення собівартості металургійного виробництва, зокрема, за рахунок зростання цін на такі складові: залізорудна сировина, кокс, металобрухт і чавун.

Слідом за світовими ринками протягом 2003-2006 рр. поступово підвищувались ціни на металопродукцію на внутрішньому ринку України (Рисунок 2.5).

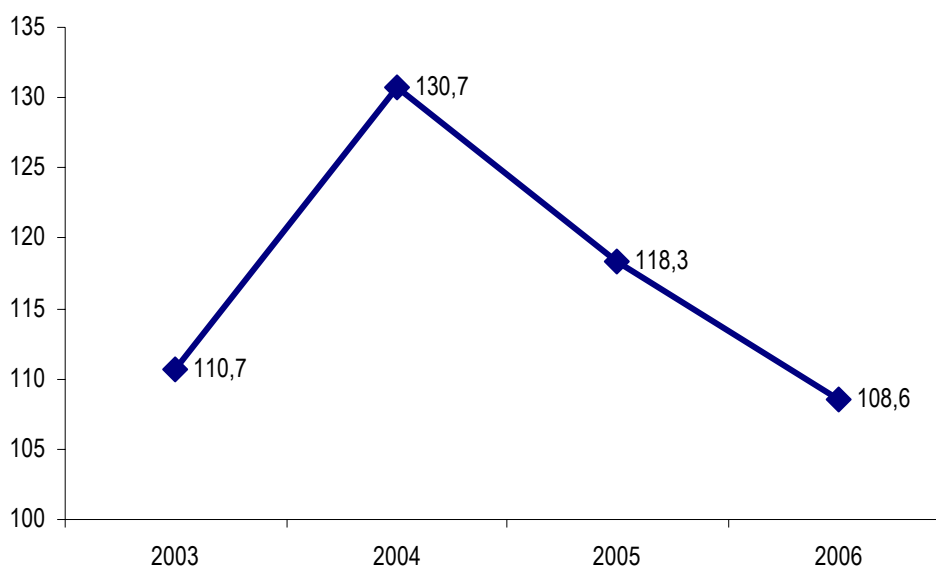

Рисунок 2.5. Індеси цін виробників та обробників металопродукції до попереднього року, %

Джерело: Державний комітет статистики України <http://ukrstat.gov.ua>

Як видно з рисунку, найсуттєвіші коливання цін відбулись у 2004 році, а протягом 2005-2006 рр. вартість металовиробів зростала меншими темпами. Тенденція до підвищення цін на метал зберігалась й протягом 9 місяців 2007 року (Рисунок 2.6).

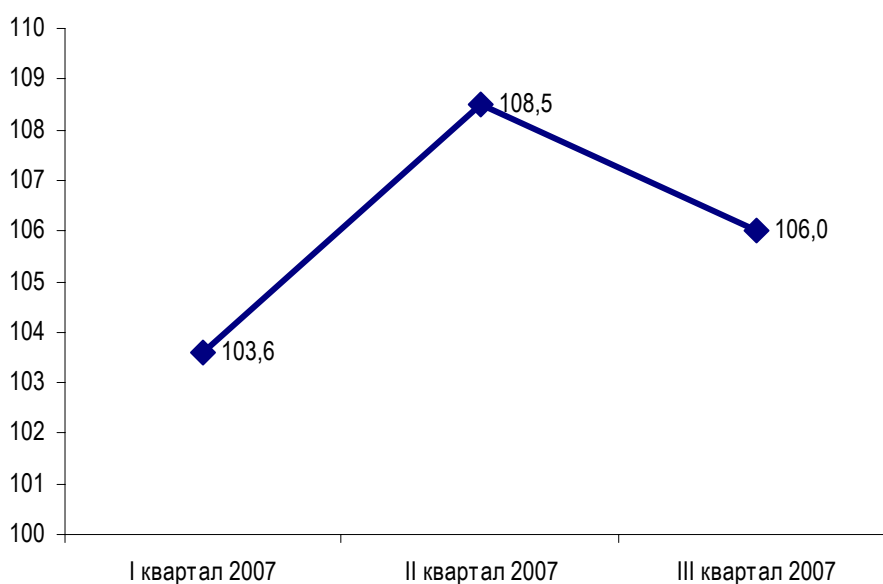

Рисунок 2.6. Індеси цін виробників та обробників металопродукції до попереднього кварталу, %

Джерело: Державний комітет статистики України <http://ukrstat.gov.ua>

Повільне зростання цін на внутрішньому ринку продовжуватиметься й надалі, на що насамперед впливатиме підвищення вартості енергоносіїв та сировини. Окрім зазначених факторів на ціну в Україні впливає не Китай, який віддалений географічно, та не Європа, де вартість металу є вищою, а Росія та Казахстан.

За 9 місяців 2007 року вітчизняна трубна галузь збільшила обсяги виробництва порівняно з аналогічним періодом 2006 року на 7,4%. При цьому, у липні-вересні 2007 року відбулось поступове скорочення обсягів виробництва трубної продукції порівняно з попереднім кварталом. Основною причиною зростання виробництва труб в Україні за січень-вересень поточного року стало збільшення експорту (71% вироблених в Україні труб реалізуються на зовнішніх ринках.). На труби українського походження були встановлені та діяли деякі обмежувальні заходи в Росії та ЄС. За результатами 9 місяців 2007 р. експорт у кількісному вимірі становив 1 586,3 тис. т, що на 8% більше рівня аналогічного періоду 2006 року. Але за підсумками III кварталу 2007 року експорт зменшився на 19% порівняно з попереднім кварталом. Найбільшим імпортером українських труб в аналізованому періоді залишалась Російська Федерація. Протягом січня-вересня 2007 року поставки сталевих труб до Росії в абсолютному вимірі збільшилися на 9,3% порівняно з аналогічним періодом попереднього року. Але за підсумками III кварталу 2007 р. обсяги реалізації в Росію скоротилися на 34% порівняно з квітнем-червнем поточного року. Зокрема, у зв'язку зі зниженням обсягів поставок ТВД. За січень-вересень 2007 року обсяги споживання труб в Росії зросли на 17-20% порівняно з аналогічним періодом минулого року. Нафтогазовий сектор поступово виходить на максимальні об'єми щорічного споживання. За 9 місяців поточного року, порівняно з аналогічним періодом 2006 року, загальні об'єми виробництва російських труб зросли на 15,2%. Зростання випуску ТВД склало 37%, зварних профільних труб – 20%, нафтогазових труб – 16%, насосно-компресорних – 12%, неіржавіючих – 8%. Експорт російських труб збільшився лише на 1%, тоді як імпорт – на 27% (відмічено гігантські темпи росту обсягів постачань з Китаю). Світове виробництво сталевих труб в 2006 р. зросло більш ніж на 14 млн. тонн до 101,1 млн. т, переважно завдяки 21% зростанню виробництва в Китаї. Питома вага імпорту в структурі українського трубного ринку за підсумками 9 місяців 2007 року залишилась незначною (на рівні 8%). На міжнародному ринку сталі спостерігаються тенденції збільшення собівартості металургійного виробництва, зокрема, за рахунок зростання цін на такі складові: залізорудна сировина, кокс, металобрухт і чавун, що відображається на цінах реалізації металопродукції. Слідом за світовими ринками поступово підвищуються ціни на метал на внутрішньому ринку України.

2.2. Прогноз розвитку ринку труб та перспективи на ньому ВАТ «ХТЗ»

У зв'язку з можливістю росту контрактних цін на залізорудну сировину та коксове вугілля на 30% світові ціни на сталь у 2008 році можуть підвищитись на 5-10%. В I півріччі 2008 року найбільша в світі сталева компанія Arcelor Mittal (займає 10%

світового ринку) планує підняти ціни на метал в США на 6-9%. Зростання цін на сталь з січня мінімум на 5% оголосила компанія Cogus.

Компанії US Steel та Tenaris SA планують підвищити ціни на трубну продукцію на 50-75 доларів за тону з 1 січня 2008 року у зв'язку зі зростанням цін на сировину, електроенергію та логістичні витрати.

У 2007 році зростання світового ринку сталевих труб прогнозується на рівні 7%. На початку поточного року на ринку Північної Америки виникла ситуація надмірної пропозиції, яка, не дивлячись на високий рівень попиту, призвела до значного зниження цін (особливо на труби нафтогазового сортаменту). В результаті намітилася нова глобальна тенденція – китайські виробники частково перенаправляють свої експортні потоки на Близький Схід і до Африки (очікувані темпи зростання споживання трубної продукції становлять 10%, що пов'язано з продовженням робіт з освоєння нових нафтогазових родовищ й облаштування існуючих). Китайський ринок можливо зростатиме з середньорічними темпами наближеними до 10%. На ринках Південної Азії, Далекого Сходу та Латинської Америки прогнозується збільшення споживання на 5-6% на рік. Ринки США та Канади, Росії й інших країн СНД ймовірно зростатимуть на 3-5%. Приріст на європейському ринку очікується на рівні 2% на рік.

Реалізація відомих проектів розвитку галузі зможе збільшити світові потужності на світовому ринку безшовних труб, приблизно, на 13,8 млн. тонн на рік, та до 2011 р. галузь матиме виробничий потенціал з випуску близько 56 млн. тонн. При прогнозованому середньорічному зростанні (на 7,7%), світовий ринок безшовних труб може досягти рівня в 45,5 млн. т у 2011 р. Отже, при збереженні рівня завантаження виробничих потужностей (70-80%) в 2011 р. буде забезпечений стабільний попит на безшовні труби.

У 2006 р. завантаження виробничих потужностей з виробництва ТВД було на рівні 62,5%. За умови, що більшість запланованих проектів з використанням ТВД будуть реалізовані, обсяги споживання зможуть досягти 21,9 млн. т у 2011 р. (середньорічне зростання 11,7%). Після реалізації відомих світових проектів з розвитку виробництв ТВД у 2011 р. гранична виробнича потужність зможе збільшитись до рівня 26,1 млн. т.

Світове виробництво сталевих труб при середньорічному 3% зростанні, до 2010 року може перевищити обсяг 103 млн. тонн, повідомляє e-Media Wire. Такий висновок зроблений компанією Global Industry Analysts, Inc. на підставі інформації про злиття та поглинання на ринку труб, нових проектах й опублікованих стратегіях компаній, а також статистичних й аналітичних даних про продажі труб в різних регіонах миру (включаючи США, Канаду, Японію, Європу, Азійсько-тихоокеанський регіон, Близький Схід та ін.). Розрахунок проводився по зварних (в т.ч. електрозварювальних) і безшовних трубах широкого сортаменту. Згідно з повідомленням Global Industry Analysts, США залишаться найбільшим регіональним ринком трубної продукції в світі, місткість якого у 2009 році складе, згідно з прогнозом, понад 40 млн. тонн. Найбільше зростання споживання планується у сегменті труб нафтогазового сортаменту (ОСТГ) та профільних труб. Середній темп зростання трубного ринку в США оцінюється на рівні 3,4 % у рік на

десятирічний період. Трубними ринками, які найшвидше зростають, стануть азійсько-тихоокеанський регіон і Латинська Америка, чому сприятимуть темпи зростання національних економік і розвиток нафтогазової індустрії, включаючи переробку нафти і газу.

Завдяки галопуючим темпам виробництва металопродукції Китай продовжує експансію на світові ринки.

За підсумками 2007 року прогнозується імпорт китайських труб в Росію в обсязі 280 тис. т, що в 8,5 рази більше, ніж у 2006 році. При цьому найбільші темпи постачання китайських труб очікуються в сегменті ТВД – до 140 тис. т. Тільки за шість місяців поточного року питома вага китайської продукції в структурі імпорту труб в Росію зросла майже в 2,5 рази, до 23,7% (у січні 2007 року – 5,4%).

Китайські компанії планують нарощувати виробництво сталевих продукції:

Benxi Steel розпочала будівництво стану гарячого прокату потужністю 4 млн. тонн в рік, розраховуючи його запустити в кінці 2008-го або на початку 2009 року.

Tianjin Zhaiyi споруджує стан гарячого прокату потужністю 3 млн. тонн в рік і має наміри звести стан холодного прокату на 900 тис. тонн, запуск цих об'єктів планується на кінець 2008 року.

Shandong Shiheng Special Steel Group планує ввести в експлуатацію нову доменну піч потужністю 1 млн. тонн чавуну в рік.

Chongli Steel має намір запустити доменну піч на 500 тис. тонн чавуну в рік.

Активізація будівництв металообробних підприємств помітна майже у всіх сприятливих для цього місцях світу. Японська Sumitomo Metal Industries Ltd і французька Vallourec Group підписали угоду на будівництво спільного трубного виробництва в Бразилії, яке проводитиме 600 тис. тонн зварних труб. Інвестиції у виробництво складуть приблизно 1,6 млрд. доларів, і його буде закінчено до 2010 року.

Найближчим часом японська Solitz Group збирається побудувати в еміраті Фуджейра в регіоні Перської затоки комбінат потужністю на 1,5 млн. тонн заготовок у рік.

Німецька компанія Thyssen Krupp розглядає можливість збільшення потужностей підприємства CSA, що будується, в Бразилії від планових 5 млн. до 10 млн. тонн слябів у рік.

Індійська компанія Essar Global збирається довести обсяг виробництва придбаній у Канаді компанії Algoma Steel до 4 млн. тонн у рік і побудувати завод на Тринідаді на 2,5 млн. тонн – до 2012 року.

Очікується, що внутрішній ринок споживання металопродукції України за підсумками 2007 року зросте до 9,5-10 млн. т з 7,5-8 млн. т за підсумками 2006 року.

У II півріччі 2007 р. задекларовано наміри щодо злиття гірничо-металургійних активів «Смарт-холдингу» та «СКМ», після чого об'єднана компанія зможе увійти до першої п'ятірки найбільших корпорацій планети за запасами залізорудної сировини та в першу двадцятку металургійних компаній світу. Група сконцентрує дві третини сировинної бази гірничо-металургійного комплексу України, що зможе суттєво посилити конкурентні позиції.

У 2007-2008 рр. очікується зростання попиту на сталеві труби в Україні, яке може забезпечуватись, зокрема, завдяки зростанню промислового виробництва й необхідності в модернізації та підвищенні потужностей підприємств.

Найпривабливішим ринком збуту українських виробників сталевих труб у 2007 році залишатиметься Росія (ринок, який за обсягами реалізації вітчизняної продукції перевищує національний). Але для експансії в Росію у майбутньому створюються перепони. Зростаючий попит на трубну продукцію російський уряд планує задовольняти завдяки збільшенню власного виробництва. У 2007 році Мінекономрозвитку РФ оцінює обсяг виготовлення труб в 9 млн. тонн, що на 14,7 % перевищує показники 2006 року (7,88 млн. тонн). У прогнозі соціально-економічного розвитку Мінекономрозвитку РФ на 2008-2010 рр. найважливішими умовами для зростання виробництва труб в РФ є підвищення попиту на труби з боку ПЕК та будівництва, заміщення імпоротної продукції за рахунок введення нових потужностей і підвищення якості продукції, а також розширення експортних постачань, зокрема в країни СНД. За прогнозом російського Фонду розвитку трубної промисловості, внутрішнє споживання сталевих труб в 2010 році складе близько 11 млн. тонн. Пік споживання ТВД російськими газівниками, за оцінками «Газпрому», варто чекати у 2009-2010 рр., коли почнеться реалізація нових газотранспортних проектів. Виробництво сталевих труб в РФ у 2010 році може досягти 10 млн. тонн. Нова структура потужностей виробництва дозволить збільшити випуск ТВД, скоротивши їх імпорт з 1,4 млн. тонн у 2007 році до 0,7 млн. тонн у 2010 році.

З метою виконання програми російського уряду одразу на кількох заводах розпочато підготовку до збільшення обсягів виготовлення трубної продукції.

На Волзькому трубному заводі (входить до ТМК) у листопаді 2007 року було змонтовано нове устаткування для ділянки гарячого прокату та обробки труб в ТПЦ №1, що дозволить збільшити річну потужність цеху на 75 тис. тонн безшовних труб нафтогазового сортаменту типу «Преміум» діаметром 146-178 мм з товщиною стінки від 7,3 мм та довжиною до 12 м.

ВАТ «Виксунський металургійний завод» (Нижегородська область, входить до складу ОМК) приступив до виробництва труб діаметром 1420 мм на новій лінії виробництва Selmers Technology B.V. (Нідерланди) з нанесення зовнішнього антикорозійного покриття на ТВД. Також на заводі завершується монтаж другої аналогічної лінії. Продукція, що буде виготовлена на цих лініях, відповідає вимогам специфікацій компанії Nord Stream (оператор з будівництва Північно-Європейського газопроводу). Продуктивність двох нових ліній складає 950 тис. т труб на рік. Також в ТЕСК ТВД завершується модернізація лінії внутрішнього антикорозійного покриття, яка передбачає оснащення її новим устаткуванням

фірми Bauhuis International B.V. (Нідерланди). Після реконструкції продуктивність лінії збільшиться з 400 тис. тонн до 800 тис. тонн труб на рік. Проект реконструкції ТЕСК ТВД також передбачає установку на лінії по виробництву труб діаметром до 1420 мм другого преса крокового формування німецької фірми SMS Meer, що дозволить збільшити її потужність з 570 тис. т. до 950 тис. т. на рік; модернізацію цієї лінії з метою виробництва труб для підводних трубопроводів за міжнародним стандартом DNV й організацію експандування по всій довжині труб на лінії з виробництва труб діаметром до 1020 мм. В результаті потужності цеху збільшаться з 1,5 до 2 млн. т на рік, розшириться асортимент і підвищиться якість продукції.

ЗАТ «Ревдінській трубний завод» (Свердловська область) приступило до створення унікального заводу на площі в 103 тис. квадратних метрів з трудовим потенціалом в 1 600 осіб. Устаткування поставляє італійська фірма Danieli. Управління технологічними процесами здійснюється за допомогою пультів – труба буде накатуватись в автоматичному режимі. Новий прокатний цех першим в Росії почне прошивати труби з високолегованих сталей. Введення першого трубопрокатного цеху (продуктивність 450 тис. тонн в рік) планується навесні 2009 року. Будівництво другого цеху (продуктивність до 1 млн. тонн безшовних гарячекатаних труб в рік) виконуватиметься протягом 33 місяців. Підписаний в листопаді 2006 р. на Магнітогорському МК контракт на постачання устаткування для стану 5000 також продовжує реалізовуватися. На підприємстві готується майданчик під будівництво стану, довжина якого складе 1 200 м. Введення комплексу в експлуатацію планується у середині 2009 року, його продуктивність складе близько 1,5 млн. т.

ЗАТ «Трубопрофільний завод «Шексна», 27.09.2007 р. розпочало будівництво ліній з виробництва круглих, квадратних і прямокутних труб діаметром перетину від 127 мм до 426 мм. Після виходу на заплановані показники (друга половина 2010 р.) максимальний обсяг виробництва становитиме 250 тис. т. на рік.

Іжорській трубний завод, який першим в Росії запустив комплексне виробництво (повний виробничий цикл) ТВД довжиною до 18,3 м, продовжує нарощувати обсяги виробництва. Завдяки довжині ТВД Іжорського заводу, будівельники трубопроводів скорочуватимуть час монтажу.

Чисельні інвестиції в розширення виробництва у майбутньому плануються незважаючи на те, що в 2007 році 40% потужностей російських заводів трубної промисловості не використовуються.

Прогнозується, що споживання ТВД в Росії, в короткостроковій перспективі, залишиться на рівні поточного року, а в будівельному сегменті та промисловості продовжуватимуться тенденції зростання.

На фоні зазначених обставин українським трубним заводам необхідно шукати альтернативні ринки збуту. Споживання труб може зростати за рахунок таких країн як Китай, Індія, Іран та Бразилія.

Однією з причин, яка обмежує можливості російських трубних заводів забезпечувати зростаючий попит на ТВД, є дефіцит листового прокату високої якості. Зокрема, можливості російських металургів з постачання штрипсу, необхідного для виробництва ТВД, обмежені. Для одношовної труби в діапазоні високої товщини стінок штрипс з необхідними для зазначених російських проектів характеристиками можуть виготовляти тільки російська «Северсталь» (стан 5 000), та українські «Азовсталь» (стан 3 600) та Алчевський меткомбінат (стан 3 000). Внаслідок цього, ряд російських трубних компаній планують побудувати нові стани для виготовлення високоякісного прокату. Зокрема, 30 травня 2007 року почато будівництво «Стану-5000» на Вексунському металургійному заводі в Нижегородській області, що забезпечить збільшення обсягів виробництва високоякісних ТВД (випуск першого листа планується на I квартал 2010 року, потужності комплексу — 1,2 млн. тонн).

У 2008 році в Росії плануються тендери на постачання труб, зокрема, для газопроводу Схід — Захід (перший лот понад 1 млн. т труб), проекту Газпрому «Бованенково — Ухта», другої черги ВСТО — від Сковородино до Тихого океану («Транснафта»).

Активізувався несприятливий фактор для зовнішньої торгівлі трубами з Білоруссю — 13.07.2007 р. було відкрито трубопрокатний комплекс з виробництва безшовних гарячекатаних труб на Білоруському металургійному заводі в Жлобині з потужністю 250-280 тис. т за рік. Постачальником устаткування виступив німецький концерн «SMS Meer».

Зростання витрат на сировину, енергоносії та залізнично-дорожні тарифи в цілому впливатимуть не стільки на обсяги виробництва в металургії (вони залежать від попиту та цін на ринках збуту), скільки на фінансові показники підприємств. Собівартість виплавки чавуну і сталі в Україні, раніше одна з найнижчих в світі, продовжує рости і сьогодні продукція вітчизняних металургів не може конкурувати на світових ринках тільки за рахунок цінового чинника. При підвищенні вартості коксу, залізрудної сировини, металобрухту та природного газу до середньосвітового рівня (до цього галузь може наблизитись через декілька років), відповідно, буде рости й вартість українського прокату. Модернізація та технічне переозброєння устаткування з використанням енергозберігаючих технологій нададуть можливість випускати продукцію з конкурентними ціновими якістьми.

До основних конкурентів ВАТ «ХТЗ» на ринку труб, окрім російських заводів, додалися китайські виробники. Більша частина труб виготовлених аналізованою компанією поставляється на зовнішній ринок, що створює ризик, пов'язаний із застосуванням дискримінаційних заходів проти українського імпорту з боку іноземних країн.

У зв'язку з можливістю росту контрактних цін на залізорудну сировину та коксове вугілля на 30% світові ціни на сталь у 2008 році можуть підвищитись на 5-10%. У 2007 році зростання світового ринку сталевих труб прогнозується на рівні 7% (до 108 млн. т). На початку поточного року на ринку Північної Америки виникла ситуація надмірної пропозиції, яка, не дивлячись на високий рівень попиту, призвела до значного зниження цін (особливо на труби нафтогазового сортаменту). Китайські компанії планують нарощувати виробництво сталевих продукції. Активізація будівництва металообробних підприємств помітна майже у всіх сприятливих для цього місцях світу. Очікується, що внутрішній ринок споживання металопродукції України за підсумками 2007 року зросте до 9,5-10 млн. т з 7,5-8 млн. т за підсумками 2006 року. Найпривабливішим ринком збуту українських виробників сталевих труб у 2007 році залишатиметься Росія (ринок, який за обсягами реалізації вітчизняної продукції перевищує національний). Але для експансії в Росію в майбутньому створюються перепони – програма уряду щодо заміни споживання імпортованих труб вітчизняними. З метою виконання цього завдання одразу на кількох заводах розпочато підготовку до збільшення обсягів виготовлення трубної продукції. Прогнозується, що споживання ТВД в Росії, в короткостроковій перспективі, залишиться на рівні поточного року, а в будівельному сегменті та промисловості продовжуватимуться тенденції зростання.

3. Основні показники господарської діяльності за 9 місяців 2007 року

Протягом III кварталу 2007 року ВАТ «ХТЗ» виготовило 95,16 тис. т труб, що на 39,9% менше обсягу виробництва попереднього кварталу, що пов'язане, насамперед, зі скороченням поставок до Росії. У структурі виробництва переважали труби з антикорозійним покриттям (90% випуску в натуральному вимірі). За підсумками 9 місяців 2007 року компанія виготовила продукції на 6,2% більше, ніж у січні-вересні попереднього року, обсяги реалізації підприємства зросли відповідно на 8,1%. Збільшення показників відбулось за рахунок зростання виробництва труб з АКП (за 9 місяців 2007 року на 15,4%) при істотному скороченні виробництва труб без АКП на 43,9% (Таблиця 3.1).

Таблиця 3.1. Динаміка обсягів виробництва та реалізації продукції ВАТ «ХТЗ» за 9 місяців 2006 та за 9 місяців 2007 рр.

Показник	II квартал 2007		III квартал 2007		Темп приросту до II кварталу 2007	9 місяців 2006		9 місяців 2007		Темп приросту до 9 місяців 2006
	тис. тонн	питома вага	тис. тонн	питома вага		тис. тонн	питома вага	тис. тонн	питома вага	
Виробництво труб без АКП	14,36	9%	9,71	10%	-32,4%	63,47	15%	35,61	8%	-43,9%
Виробництво труб з АКП	143,92	91%	85,45	90%	-40,6%	347,23	85%	400,57	92%	15,4%
Всього вироблено	158,28	100%	95,16	100%	-39,9%	410,70	100%	436,18	100%	6,2%
Реалізація труб без АКП	12,83	8%	10,61	10%	-17,3%	62,31	15%	36,26	8%	-41,8%
Реалізація труб з АКП	139,02	92%	90,55	90%	-34,9%	344,49	85%	403,66	92%	17,2%
Всього реалізовано	151,85	100%	101,16	100%	-33,4%	406,80	100%	439,92	100%	8,1%

Джерело: Інформація підприємства

Порівняно з 9 місяцями 2006 року питома вага труб з АКП зросла на 7 відсоткових пункти в структурі виробництва та на стільки же в структурі реалізації.

Основним постачальником сировини в період з липня по вересень 2007 р. було ТОВ «Метінвест-Холдинг» (84% обсягів у грошовому вимірі).

Підприємство недовиконало внутрішній план виробництва у III кварталі 2007 року на 51,3%, що негативно вплинуло на показник за січень-вересень поточного року (Таблиця 3.2).

Таблиця 3.2. Виконання плану виробництва за 9 місяців 2007 року

Період	План, тис. т	Факт, тис. т	Відхилення, тис. т	Виконання плану, %
I квартал 2007	184,15	182,74	-1,4	99,2%
II квартал 2007	157,87	158,27	0,4	100,3%
III квартал 2007	195,33	95,16	-100,2	48,7%
9 місяців 2007	537,35	436,17	-101,2	81,2%

Джерело: Інформація підприємства

Обсяги реалізації у грошовому вимірі у III кварталі 2007 року становили 621 333 тис. грн., що на 35,2% менше показника за попередній квартал (Таблиця 3.3).

Таблиця 3.3. Динаміка обсягів реалізації продукції ВАТ «ХТЗ» за 9 місяців 2006 та за 9 місяців 2007 рр.

Показник	II квартал 2007		III квартал 2007		Темп приросту до II кварталу 2007	9 місяців 2006		9 місяців 2007		Темп приросту до 9 місяців 2006
	тис. грн.	питома вага	тис. грн.	питома вага		тис. грн.	питома вага	тис. грн.	питома вага	
Реалізація, в т. ч:	958 748	100%	621 333	100%	-35,2%	1 928 833	100%	2 726 748	100%	41,4%
труб без АКП	71 235	7%	58 875	9%	-17,4%	275 099	14%	194 306	7%	-29,4%
труб з АКП	887 513	93%	562 458	91%	-36,6%	1 653 734	86%	2 532 442	93%	53,1%
Середня ціна, в т. ч:	6 314	-	6 142	-	-2,7%	4 741	-	6 198	-	30,7%
труб без АКП	5 552	-	5 549	-	-0,1%	4 415	-	5 359	-	21,4%
труб з АКП	6 384	-	6 212	-	-2,7%	4 801	-	6 274	-	30,7%

Джерело: Інформація підприємства

Зниження виручки відбувалось паралельно зі скороченням продажів у натуральному вигляді. За підсумками 9 місяців поточного року чистий дохід компанії збільшився на 693 347 тис. грн. (або на 34% до аналогічного періоду 2006 року). Високі темпи росту доходу від реалізації продукції, зокрема, пов'язані з підвищенням у січні-вересні 2007 року середньої ціни реалізації труб на 30,7% порівняно з показником за відповідний період 2006 року. Але протягом III кварталу 2007 року середня ціна реалізації труб з АКП знизилась на 2,7% – до 6,2 тис. грн./т. Середня рентабельність продукції заводу за III квартал 2007 року зменшилась на 6,8 в. п. та становила 21,8% (за 9 місяців 2007 р. – 26,8%).

Протягом аналізованого періоду основними споживачами продукції заводу були підприємства, наведені в таблиці (Таблиця 3.4).

Таблиця 3.4. Основні споживачі продукції ВАТ «ХТЗ» у III кварталі 2007 року

Контрагент	Країна	Марка сталі	Розміри, мм
ЗАТ «Лісбудторг»	Росія	10Г2ФБ	1220x14,5
ТОО «Урал Термінал Сервіс»	Казахстан	13Г1С-У	720x8; 1020x10,3; 1220x11;
НГСК «КазбудСервіс»	Казахстан	17Г1С-У	720x9
ТОО «СпецКонтракт»	Казахстан	17Г1С-У	1020x11; 1220x12,5;
УПТКІС «Туркменгазакдырыш»	Туркменістан	17ГС; 10Г2ФБ	720x10; 1220x16;
ТОВ «НефтоГазова Корпорація Грузії»	Грузія	К56(09Г2ФБ)	720x10
ТОВ «Південна Транспортна Експедиційна Компанія»	Росія	К52	1020x10;1220x13;
«Сенполіс-Люкс»	Молдова	13Г1С-У	820x9,5
СП ТОВ «Нафтогазмонтаж»	Узбекистан	17Г1С-У	1020x11; 1220x13;

Джерело: Інформація підприємства

Як видно з таблиці, основними споживачами труб виробництва ХТЗ є підприємства з країн близького зарубіжжя.

У географічному розрізі структуру реалізації продукції ВАТ «ХТЗ», у натуральному вимірі, за результатами 9 місяців 2007 року наведено в таблиці (Таблиця 3.5).

Таблиця 3.5. Географічна структура реалізації продукції ВАТ «ХТЗ» за 9 місяців 2007 року

Країна	I квартал 2007р.		II квартал 2007р.		III квартал 2007р.		9 місяців 2007р.	
	тис. т.	питома вага	тис. т.	питома вага	тис. т.	питома вага	тис. т.	питома вага
Росія	134,3	71,8%	77,5	51,1%	28,7	28,4%	240,6	54,7%
Казахстан	12,3	6,6%	28,5	18,8%	13,7	13,5%	54,5	12,4%
Узбекистан	8,2	4,4%	17,8	11,7%	17,5	17,3%	43,4	9,9%
Україна	12,2	6,5%	17,3	11,4%	26,5	26,2%	56,0	12,7%
Туркменістан	6,9	3,7%	5,5	3,6%	9,7	9,6%	22,1	5,0%
Інші	13,1	7,0%	5,3	3,5%	5,0	5,0%	23,4	5,3%
Разом	186,9	100,0%	151,9	100,0%	101,2	100,0%	439,9	100,0%

Джерело: Інформація підприємства

Як видно з інформації в таблиці, у III кварталі 2007 року найбільшим споживачем труб заводу залишалась Російська Федерація (28,7 тис. т). Питома вага цієї країни у структурі поставок зменшилась до 28,4%, проти 51,1% за попередній квартал поточного року. Суттєво збільшилась питома вага споживання продукції заводу в Україні (на 15 в. п. до 26,2%). Іншими значними споживачами труб ВАТ «ХТЗ» є покупці з Середньої Азії.

На підприємстві проводиться комплексна програма модернізації виробничих потужностей у рамках стратегії розвитку групи «Метінвест», в яку входить ВАТ «ХТЗ». За 9 місяців 2007 року обсяг капітальних інвестицій становив 65,76 млн. грн. (за планом — 119,28 млн. грн.), які були спрямовані на:

- модернізацію експандера № 4 для розширення сортаменту труб;
- придбання стану внутрішньої зварки для труб Ø 406-1422 мм;
- установку АУЗК;
- будівництво лінії для виробництва труб Ø 711-1420 мм;
- придбання дробометального агрегату нового типу для забезпечення відповідності вимогам класу чистоти поверхні труб;
- модернізація гідропресу № 4 для випробування труб Ø 1420 мм;
- організація 3-ої лінії остаточного приймання і здача труб;
- інформаційні технології;
- придбання установки АУЗК;
- модернізація станів внутрішньої зварки з метою розширення сортаменту труб;
- організація 3-ої лінії КУЗК;
- мобільні трубопідрізні верстати для нарізки фаски;
- інші цілі.

Найбільшим інвестиційним проектом, який був реалізований за 9 місяців 2007 року, є введення в експлуатацію в ТЕСЦ-2 нової лінії з виробництва одношовних газонафтопроводних дванадцятиметрових труб діаметром 508-1422 мм (20-56 дюймів) з товщиною стінки до 40 мм. Постачальниками зазначеного обладнання були провідні машинобудівні підприємства Західної Європи.

У III кварталі 2007 року на ВАТ «ХТЗ», вперше в СНД, виготовлено електрозварювальні труби зі сталі класу міцності К60 з двома прямими швами зі стінкою 29 мм.

В IV кварталі 2007 року на ВАТ «ХТЗ» було встановлено нову лінію з виробництва гранульованого поліетилену. Основною сировиною для лінії будуть відходи, що утворюються в процесі нанесення антикорозійного покриття на труби. Сума інвестицій в проект оцінюється в 1,1 млн. грн. Введення в експлуатацію нової лінії дозволить не тільки вирішити проблему утилізації відходів поліетилену, але й одержувати при цьому додатковий прибуток. За попередніми розрахунками менеджменту підприємства лінія окупиться протягом одного-двох років.

Протягом III кварталу 2007 року ВАТ «ХТЗ» виготовило 95,16 тис. т труб, що на 39,9% менше обсягу виробництва попереднього кварталу, що пов'язане, насамперед, зі скороченням поставок до Росії. За підсумками 9 місяців 2007 року компанія виготовила продукції на 6,2% більше, ніж у січні-вересні попереднього року. Основним постачальником сировини в період з липня по вересень 2007 р. було ТОВ «Метінвест-Холдинг». Підприємство недовиконало внутрішній план виробництва у III кварталі 2007 року на 51,3%, що негативно вплинуло на показник за січень-вересень поточного року. Обсяги реалізації у грошовому вимірі у III кварталі 2007 року становили 621 333 тис. грн., що на 35,2% менше показника за попередній квартал. За підсумками 9 місяців поточного року чистий дохід компанії збільшився на 34% до аналогічного періоду 2006 року. Високі темпи росту доходу від реалізації продукції, зокрема, пов'язані з підвищенням у січні-вересні 2007 року середньої ціни реалізації труб на 30,7% порівняно з показником за відповідний період 2006 року. Середня рентабельність продукції заводу за III квартал 2007 року зменшилась на 6,8 в. п. У III кварталі 2007 року найбільшим споживачем труб заводу залишалась Російська Федерація (28,7 тис. т проти 77,5 у попередньому кварталі). Питома вага цієї країни у структурі поставок зменшилась до 28,4%, проти 51,1% за попередній квартал поточного року. На підприємстві проводиться комплексна програма модернізації виробничих потужностей у рамках стратегії розвитку групи «Метінвест», в яку входить ВАТ «ХТЗ». За 9 місяців 2007 року обсяг капітальних інвестицій становив 65,76 млн. грн. (55,1% від плану). Найбільшим інвестиційним проектом, який був реалізований за 9 місяців 2007 року, є введення в експлуатацію в ТЕСЦ-2 нової лінії з виробництва одношовних газонафтопровідних дванадцятиметрових труб діаметром 508-1422 мм (20-56 дюймів) з товщиною стінки до 40 мм. Постачальниками зазначеного обладнання були провідні машинобудівні підприємства Західної Європи.

4. Аналіз фінансових результатів діяльності ВАТ «Харцизький трубний завод» за 9 місяців 2007 року

4.1. Аналіз структури балансу

На кінець III кварталу 2007 р. активи ВАТ «Харцизький трубний завод» знизились на 13%, до 1 609 046,3 тис. грн. (Додаток до рейтингового звіту №1).

Протягом липня-вересня 2007 року зменшення активів відбулось за рахунок скорочення оборотних активів, які станом на 01.10.2007 р. становили 893 043,8 тис. грн., або 55,5% валюти балансу (Рисунок 4.1).

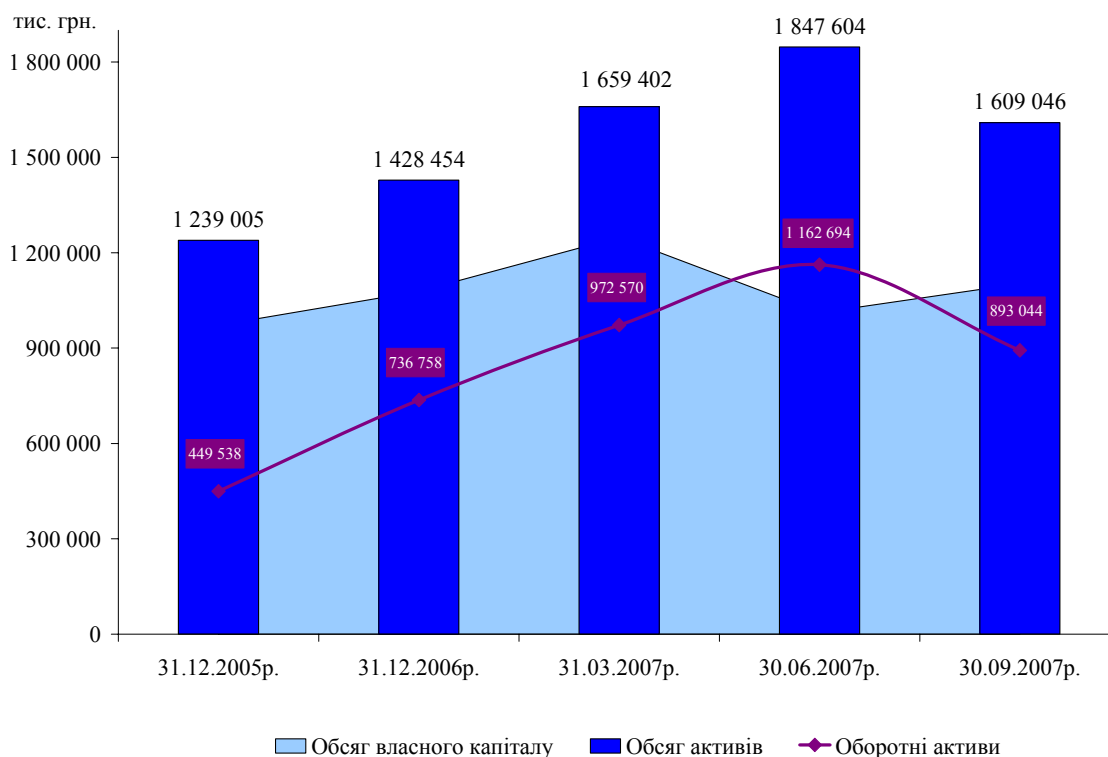

Рисунок 4.1. Динаміка основних складових структури балансу ВАТ «ХТЗ» протягом 2006 – 9 місяців 2007 рр., тис. грн.

Джерело: Інформація підприємства

Скорочення оборотних активів у III кварталі 2007 року було спричинено, насамперед, зменшенням дебіторської заборгованості за товари (на 25%), яке в основному, пов'язане зі скороченням заборгованості ТОВ «Метінвест Холдинг» на 170 811 тис. грн., або на 35,8%, – до 305 866,5 тис. грн. (69,0% аналізованої статті). Зазначений дебітор є афілійованим з ВАТ «ХТЗ» (ТОВ «Метінвест Холдинг» створено у складі ФПГ «System Capital Management» з метою управління підприємствами гірничо-металургійного комплексу SCM), тому скорочення його заборгованості не слід відокремлювати до неконтрольованих факторів. Дебіторська заборгованість, в цілому, протягом III кварталу 2007 року зменшилась на 23% – до

652 967,8 тис. грн., та залишалась найбільшою складовою оборотних активів (73% поточних активів або 40,6% валюти балансу).

Вартість необоротних активів, станом на 01.10.2007 р., зросла на 31 068 тис. грн. (або на 4,5%) порівняно з показником на кінець II кварталу 2007 р. У складі необоротних активів у липні-вересні 2007 року зросла вартість основних засобів та збільшився обсяг незавершеного будівництва.

У структурі пасивів станом на кінець III кварталу 2007 року, як і раніше, переважає власний капітал, питома вага якого становила 68,6% валюти балансу. Протягом липня-вересня поточного року відбулось зростання розміру власного капіталу (на 92 129 тис. грн.), за рахунок генерації чистого прибутку в сумі 60 169,9 тис. грн. та внаслідок збільшення іншого додаткового капіталу на 10% (або на 31 959,4 тис. грн.).

Поточні зобов'язання ВАТ «ХТЗ», протягом III кварталу 2007 року, зменшились на 45%, до 407 770,5 тис. грн. (25,3% валюти балансу). У складі зазначених пасивів найбільшу питому вагу займає кредиторська заборгованість за товари, яка протягом липня-вересня 2007 року знизилась на 43%, до 325 151,6 тис. грн. Найбільший обсяг кредиторської заборгованості підприємства був перед ТОВ «ЕТК Україна» (162 690,1 тис. грн., або 50% обсягу заборгованості). Іншим вагомим кредитором заводу є управляюча компанія ТОВ «Метінвест Холдинг» (150 273,5 тис. грн., або 46% всього обсягу кредиторської заборгованості за товари), зобов'язання перед якою скоротились протягом минулого кварталу поточного року на 283 060,3 тис. грн. (або на 65%).

Скорочення поточних зобов'язань за розрахунками з учасниками на 100 063 тис. грн. (або на 70%) пов'язане з продовженням виплати дивідендів в аналізованому кварталі.

Станом на 01.10.2007 р. компанія не мала заборгованості за кредитами.

На кінець III кварталу 2007 р. активи ВАТ «Харцизький трубний завод» знизились на 13%, до 1 609 046,3 тис. грн., що відбулось за рахунок скорочення оборотних активів. Скорочення оборотних активів у липні-вересні 2007 року було спричинено, насамперед, зменшенням дебіторської заборгованості за товари (на 25%), яке, зазвичай, пов'язане зі скороченням заборгованості ТОВ «Метінвест Холдинг». Зазначений дебітор є афілійованим з ВАТ «ХТЗ», тому скорочення його заборгованості не слід відокремлювати до неконтрольованих факторів. Вартість необоротних активів, станом на 01.10.2007 р., зросла на 4,5% порівняно з показником на кінець II кварталу 2007 р. У структурі пасивів станом на кінець III кварталу 2007 року переважає власний капітал (питома вага становила 68,6% валюти балансу), зростання розміру якого (на 92 129 тис. грн.) відбулось за рахунок генерації чистого прибутку в сумі 60 169,9 тис. грн. та внаслідок збільшення іншого додаткового капіталу на 10%. Поточні зобов'язання ВАТ «ХТЗ», протягом III кварталу 2007 року, зменшились на 45%. У складі зазначених пасивів найбільшу питому вагу займає кредиторська заборгованість за товари, яка протягом липня-вересня 2007 року знизилась на 43%. Скорочення поточних зобов'язань за розрахунками з учасниками на 70% пов'язане з продовженням виплати дивідендів в аналізованому кварталі.

4.2. Аналіз основних фінансових показників

Показники ліквідності

Протягом аналізованого періоду більшість показників ліквідності мали тенденцію до зростання. Їх значення перебували на високому рівні (Таблиця 4.1).

Таблиця 4.1. Показники ліквідності ВАТ «ХТЗ»

Показник	30.06.2006	31.12.2006	31.03.2007	30.06.2007	30.09.2007
Коефіцієнт загальної ліквідності, рази	3,26	3,33	3,23	1,57	2,19
Коефіцієнт швидкої ліквідності, рази	1,86	2,20	2,41	1,27	1,65
Коефіцієнт абсолютної ліквідності, рази	0,47	0,31	0,05	0,11	0,04
Чистий оборотний капітал, тис. грн.	444 220,3	515 684,3	671 415,9	422 365,7	485 273,3

Джерело: Інформація підприємства

Станом на 01.10.2007 р. відбулось збільшення показників загальної та швидкої ліквідності на 39% та на 30%, відповідно, порівняно зі значенням на початок III кварталу 2007 року. Тенденція пов'язана з випереджаючим скороченням поточних зобов'язань над зменшенням оборотних активів. Чистий оборотний капітал був додатним та зріс на 15% порівняно з 01.07.2007 р.

Показники фінансової стійкості та стабільності

Коефіцієнт фінансової незалежності ВАТ «ХТЗ» за підсумками III кварталу 2007 року підвищився на 25% до відмітки 0,69 (Таблиця 4.2).

Таблиця 4.2. Показники фінансової стійкості та стабільності ВАТ «ХТЗ»

Показник	30.06.2006	31.12.2006	31.03.2007	30.06.2007	30.09.2007
Коефіцієнт фінансової незалежності, рази	0,75	0,76	0,75	0,55	0,69
Чистий робочий капітал, тис. грн.	383 969,6	387 010,8	562 288,2	326 661,4	387 723,2
Відношення власного капіталу до сумарних зобов'язань, рази	2,95	3,08	3,04	1,21	2,18

Джерело: Інформація підприємства

Товариство є фінансово стабільним – у разі потреби є можливість погасити зобов'язання перед третіми особами за рахунок іммобілізованої частки власних коштів та знайти альтернативні джерела фінансування у короткостроковій перспективі.

Чистий робочий капітал компанії збільшився на 19% порівняно з початком III кварталу 2007 року. Обсяг цієї умовної величини вказує на те, що розмір власного капіталу є достатнім для фінансування за його рахунок необоротних активів.

Фінансові результати діяльності та показники рентабельності

За 9 місяців 2007 року ВАТ «ХТЗ» отримало чистий дохід від реалізації продукції у сумі 2 758 660,3 тис. грн., який на 34% перевищує відповідний показник за аналогічний період 2006 року. Чистий прибуток за січень-вересень 2007 року склав 363 846,8 тис. грн., що на 25% більше, ніж за 9 місяців попереднього року (Додаток до рейтингового звіту №2). Чистий прибуток згенерований у III кварталі поточного року був на 56% менший, ніж за попередній квартал, та становив 60 169,9 тис. грн. Прибуток до оподаткування, амортизації та сплати відсотків (ЕВІТДА) ВАТ «ХТЗ» склав 568 876,7 тис. грн., що у 1,3 рази вище відповідного показника за аналогічний період 2006 року. За липень-вересень 2007 р. ЕВІТДА була меншою на 57%, ніж за квітень-червень, та сягала 114 661,0 тис. грн.

За січень-вересень поточного року рентабельність продукції скоротилась до 26,84%, з 31,38% за аналогічний період 2006 року (Таблиця 4.3), що було спричинено збільшенням питомої ваги в структурі реалізації менш рентабельних труб з АКП та зростанням цін на основні види сировини.

Таблиця 4.3. Показники рентабельності ВАТ «ХТЗ»

Показник	9 місяців 2006	2006	9 місяців 2007
Рентабельність діяльності	18,52	15,94	16,73
Рентабельність продукції	31,38	27,84	26,84
Рентабельність продажів	14,10	12,47	13,19
Рентабельність власного капіталу	27,28	—	33,35
Рентабельність активів	22,08	—	23,96
Рентабельність оборотних активів	51,32	—	44,65
Рентабельність необоротних активів	38,86	—	51,72
Рентабельність за EBITDA	22,02	21,68	20,62

Джерело: Інформація підприємства

Рентабельність продажів аналізованого періоду знаходилась на досить високому рівні (13,19%), але зменшилась у порівнянні з 9 місяцями 2006 року на 0,9 в. п. та підвищилась порівняно з показником за 2006 рік на 0,7 в. п.

Показники оборотності

За 9 місяців 2007 року темпи приросту валюти балансу були нижчими за зростання доходів, що призвело до зменшення періоду оборотності активів. Прискорення оборотності активів – позитивне явище з погляду ефективності використання капіталу. Періоди оборотності дебіторської та кредиторської заборгованостей збільшились, проте, термін оборотності запасів зменшився (Таблиця 4.4).

Таблиця 4.4. Показники оборотності ВАТ «ХТЗ», дні

Показник	9 місяців 2006	2006	9 місяців 2007
Термін оборотності активів	174	154	150
Термін оборотності оборотних активів	75	69	81
Термін оборотності дебіторської заборгованості	34	34	53
Термін оборотності кредиторської заборгованості	10	16	31
Термін оборотності запасів	32	27	23
Тривалість фінансового циклу	55	45	45

Джерело: Інформація підприємства

В результаті, показник тривалості фінансового циклу компанії (різниця між строками оборотності запасів й дебіторської заборгованості та періодом погашення

кредиторської заборгованості) скоротився. Зменшення тривалості фінансового циклу (на 10 днів, порівняно зі значенням показника за 2006 рік) збільшує обсяг грошового потоку підприємства, що є позитивною тенденцією.

Протягом аналізованого періоду більшість показників ліквідності мали тенденцію до зростання. Їх значення перебували на високому рівні. Чистий оборотний капітал був додатним та зріс на 15% порівняно з 01.07.2007 р. Коефіцієнт фінансової незалежності ВАТ «ХТЗ» за підсумками III кварталу 2007 року підвищився на 25% до відмітки 0,69. Чистий робочий капітал компанії збільшився на 19% порівняно з початком III кварталу 2007 року. За 9 місяців 2007 року ВАТ «ХТЗ» отримало чистий дохід від реалізації продукції у сумі 2 758 660,3 тис. грн., який на 34% перевищує відповідний показник за аналогічний період 2006 року. Чистий прибуток за січень-вересень 2007 року склав 363 846,8 тис. грн., що на 25% більше, ніж за 9 місяців попереднього року. Чистий прибуток згенерований у III кварталі поточного року був на 56% менший ніж за попередній квартал та становив 60 169,9 тис. грн. Прибуток до оподаткування, амортизації та сплати відсотків (ЕВІТДА) ВАТ «ХТЗ» склав 568 876,7 тис. грн., що у 1,3 рази вище відповідного показника за аналогічний період 2006 року. За січень-вересень поточного року рентабельність продукції скоротилась до 26,84%, з 31,38% за аналогічний період 2006 року. Рентабельність продажів аналізованого періоду знаходилась на досить високому рівні (13,19%), але зменшилась порівняно з 9 місяцями 2006 року. За 9 місяців 2007 року темпи приросту валюти балансу були нижчими за зростання доходів, що призвело до зменшення періоду оборотності активів. Показник тривалості фінансового циклу компанії скоротився.

5. Аналіз боргового навантаження

За даними ВАТ «ХТЗ», у III кварталі 2007 року нові банківські кредити не залучались, станом на кінець кварталу підприємство не мало заборгованості за кредитами. Інформацію про кредитні угоди діючі на 01.10.2007 р. наведено в таблиці (Таблиця 5.1).

Таблиця 5.1. Банківські кредити ВАТ «ХТЗ» станом на 01.10.2007 р.

Банк	Вид кредиту	Дата погашення за договором	Ліміт	Фактична заборгованість	Застава	Відсоткова ставка
АБ «ІНГ Банк Україна»	кредитна лінія	25.06.08	10 млн. дол. США	0,0	-	2,2

Джерело: Інформація підприємства

Станом на 01.10.2007 р. ВАТ «ХТЗ» мало можливість використовувати банківську позику з лімітом у 10 млн. дол. США.

Товариство не виступає поручителем за зобов'язаннями інших осіб.

В III кварталі 2007 року нові банківські кредити не залучались, станом на кінець кварталу підприємство не мало заборгованості за позиками. Товариство не виступає поручителем за зобов'язаннями інших осіб.

6. Окремі показники бізнес-плану за 9 місяців 2007 року

Дані про фактичні та планові показники фінансового плану ВАТ «ХТЗ» за 9 місяців 2007 року наведено в таблиці (Таблиця 6.1).

Таблиця 6.1. Інформація про виконання фінансового плану ВАТ «ХТЗ» за 9 місяців 2007 року, тис. грн.

Показник	Факт	План	Відхилення	
			тис. грн.	%
Грошовий потік від операційної діяльності				
Находження	2 956 305,16	4 071 873,46	(1 115 568,30)	72,60
Виплати	(2 588 411,68)	(3 487 778,23)	899 366,55	74,21
Грошовий потік від операційної діяльності	367 893,48	584 095,23	(216 201,75)	-
Грошовий потік від інвестиційної діяльності				
Находження	145,98	-	145,98	-
Виплати	(61 901,91)	(116 420,10)	54 518,19	53,17
Грошовий потік від інвестиційної діяльності	(61 755,93)	(116 420,10)	54 664,17	-
Грошовий потік від фінансової діяльності				
Находження	-	21 511,00	(21 511,00)	-
Виплати	(359 220,12)	(21 511,00)	(337 709,12)	1 669,94
Грошовий потік від фінансової діяльності	(359 220,12)	-	(359 220,12)	-
Всього грошовий потік	(53 082,57)	467 675,13	(520 757,70)	-

Джерело: Інформація підприємства

Виходячи з наведених даних, підприємство виконало план грошових надходжень від операційної діяльності на 73%, що суттєво вплинуло на кінцевий запланований результат (замість додатнього був згенерований від'ємний грошовий потік). Товариство профінансувало частину з запланованих інвестиційних та фінансових витрат завдяки коштам акумульованим на початок року. Перевиконання плану виплат, пов'язаних з фінансовою діяльністю, у 16 разів також негативно вплинуло на зменшення загального грошового потоку (виплачено дивіденди — 333 728,1 тис. грн. та повернуто інвестицію ВАТ «МК «Азовсталь» — 25 491,9 тис. грн.). В цілому, за 9 місяців 2007 року виконання фінансового плану відбулось не в повному обсязі, що слід віднести до негативних факторів. Якщо ця тенденція збережеться й у IV кварталі поточного року, то інвестиційний план може бути не виконаний на 100%.

Підприємство виконало план грошових надходжень від операційної діяльності на 73%. Товариство профінансувало частину з запланованих інвестиційних та фінансових витрат завдяки коштам акумульованим на початок року. Виплати за фінансовою діяльністю було перевиконано в 16 разів.

Висновок

Проведений в рамках процедури оновлення кредитного рейтингу аналіз господарської діяльності ВАТ «Харцизький трубний завод» дозволяє підтвердити кредитний рейтинг позичальника (контрагента) **uaAA-** з прогнозом «стабільний».

Генеральний директор

С. А. Дубко

**Начальник відділу рейтингування
підприємств промисловості та сфери послуг**

Д. О. Мельник

Відповідальний аналітик

М. І. Зевакін

Додатки

Балансові дані ВАТ «Харцизький трубний завод»

Показники	31.12.2005		31.12.2006		31.03.2007		30.06.2007		30.09.2007	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Необоротні активи	786 247,3	43,5	691 685,9	48,4	686 132,1	41,3	684 244,9	37,0	715 312,4	44,5
Нематеріальні активи	5 716,9	0,7	5 468,0	0,4	4 697,9	0,3	3 931,4	0,2	3 123,0	0,2
Незавершене будівництво	34 038,1	4,2	156 320,7	10,9	171 702,7	10,3	76 823,8	4,2	87 597,1	5,4
Основні засоби	702 085,8	33,0	529 755,7	37,1	509 590,0	30,7	603 348,2	32,7	624 450,8	38,8
Довгострокові фінансові інвестиції	26 881,3	3,4	141,5	0,0	141,5	0,0	141,5	0,0	141,5	0,0
Відстрочені податкові активи	17 525,2	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Оборотні активи	449 538,0	56,1	736 758,3	51,6	972 570,2	58,6	1 162 693,6	62,9	893 043,8	55,5
Запаси:	213 955,2	26,7	249 924,8	17,5	246 359,4	14,8	225 956,1	12,2	219 931,5	13,7
виробничі запаси	176 512,4	22,0	167 045,8	11,7	190 114,7	11,5	144 523,5	7,8	165 608,1	10,3
незавершене виробництво	18 010,7	2,2	30 225,0	2,1	27 919,8	1,7	34 723,9	1,9	29 228,8	1,8
готова продукція	17 367,4	2,2	36 302,8	2,5	26 072,9	1,6	46 173,4	2,5	24 293,1	1,5
товари	2 064,7	0,3	16 351,2	1,1	2 252,0	0,1	535,3	0,0	801,5	0,0
Дебіторська заборгованість:	174 079,9	21,7	414 094,9	29,0	705 601,5	42,5	848 304,3	45,9	652 967,8	40,6
За товари:	52 241,1	6,5	190 522,1	13,3	412 222,3	24,8	592 352,5	32,1	443 362,2	27,6
За розрахунками:	120 646,5	15,0	221 769,4	15,5	291 168,3	17,5	251 943,9	13,6	207 563,4	12,9
з бюджетом	108 586,7	13,5	206 525,8	14,5	276 957,6	16,7	242 155,6	13,1	200 844,6	12,5
за виданими авансами	12 059,8	1,5	15 243,6	1,1	14 210,7	0,9	9 788,3	0,5	6 718,8	0,4
Інша поточна дебіторська заборгованість	1 192,3	0,1	1 803,4	0,1	2 210,9	0,1	4 007,9	0,2	2 042,2	0,1
Грошові кошти та їх еквіваленти:	57 239,6	7,1	67 950,5	4,8	14 949,5	0,9	79 468,0	4,3	14 868,7	0,9
в національній валюті	471,3	0,1	17 560,2	1,2	3 394,0	0,2	6 411,6	0,3	8 453,5	0,5
в іноземній валюті	56 768,3	7,1	50 390,3	3,5	11 555,5	0,7	73 056,4	4,0	6 415,2	0,4

Показники	31.12.2005		31.12.2006		31.03.2007		30.06.2007		30.09.2007	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Інші оборотні активи	4 263,3	0,5	4 788,1	0,3	5 659,8	0,3	8 965,2	0,5	5 275,8	0,3
Витрати майбутніх періодів	3 219,9	0,4	10,2	0,0	699,7	0,0	665,7	0,0	690,1	0,0
Всього активи	1 239 005,2	100,0	1 428 454,4	100,0	1 659 402,0	100,0	1 847 604,2	100,0	1 609 046,3	100,0
Власний капітал	971 574,6	70,5	1 078 696,7	75,5	1 248 420,3	75,2	1 010 906,3	54,7	1 103 035,6	68,6
Статутний капітал	127 440,0	15,9	127 440,0	8,9	127 440,0	7,7	127 440,0	6,9	127 440,0	7,9
Інший додатковий капітал	457 753,3	0,0	313 686,2	22,0	317 504,8	19,1	318 785,7	17,3	350 745,1	21,8
Резервний капітал	1 035,8	0,1	7 954,2	0,6	7 954,2	0,5	27 614,1	1,5	27 614,1	1,7
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	385 345,5	54,5	629 616,3	44,1	795 521,3	47,9	537 066,5	29,1	597 236,4	37,1
Забезпечення наступних витрат і платежів	51 944,4	2,6	45 926,4	3,2	42 724,2	2,6	45 916,4	2,5	45 916,4	2,9
Забезпечення виплат персоналу	51 944,4	2,6	45 926,4	3,2	42 724,2	2,6	45 916,4	2,5	45 916,4	2,9
Довгострокові зобов'язання	17 471,6	2,2	82 752,2	5,8	67 099,4	4,0	50 451,0	2,7	52 322,2	3,3
Довгострокові кредити банків	9 571,6	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Відстрочені податкові зобов'язання	0,0	0,0	49 360,3	3,5	56 707,5	3,4	42 551,0	2,3	44 422,2	2,8
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	7 900,0	1,0	7 900,0	0,6	7 900,0	0,5	7 900,0	0,4	7 900,0	0,5
Інші довгострокові зобов'язання	0,0	0,0	25 491,9	1,8	2 491,9	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Поточні зобов'язання	193 027,2	24,1	221 074,0	15,5	301 154,3	18,1	740 327,9	40,1	407 770,5	25,3
Короткострокові кредити банків	140 380,3	17,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Векселі видані	4 593,5	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Кредиторська заборгованість	48 053,4	6,0	221 074,0	15,5	301 154,3	18,1	740 327,9	40,1	407 770,5	25,3
Кредиторська заборгованість за товари	7 224,3	0,9	141 636,8	9,9	245 309,5	14,8	572 810,4	31,0	325 151,6	20,2
Поточні зобов'язання за розрахунками:	39 394,3	4,9	78 449,9	5,5	54 975,2	3,3	166 594,8	9,0	81 682,0	5,1
з одержаних авансів	27 334,4	3,4	62 712,7	4,4	16 012,3	1,0	10 249,3	0,6	31 464,7	2,0
з бюджетом	6 507,5	0,8	4 994,6	0,3	29 745,5	1,8	7 698,4	0,4	1 116,5	0,1
зі страхування	2 235,4	0,3	2 937,6	0,2	2 934,8	0,2	2 425,9	0,1	2 514,5	0,2

Показники	31.12.2005		31.12.2006		31.03.2007		30.06.2007		30.09.2007	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
з оплати праці	3 317,0	0,4	5 054,0	0,4	4 828,2	0,3	3 690,2	0,2	4 117,9	0,3
з учасниками	0,0	0,0	2 751,0	0,2	1 454,4	0,1	142 531,0	7,7	42 468,4	2,6
Інші поточні зобов'язання	1 434,8	0,2	987,3	0,1	869,6	0,1	922,7	0,0	936,9	0,1
Доходи майбутніх періодів	4 987,4	0,6	5,1	0,0	3,8	0,0	2,6	0,0	1,6	0,0
Всього пасиви	1 239 005,2	100,0	1 428 454,4	100,0	1 659 402,0	100,0	1 847 604,2	100,0	1 609 046,3	100,0

Дані звіту про фінансові результати ВАТ «Харцизький трубний завод»

Показник	2005	9 місяців 2006	2006	9 місяців 2007
Чистий дохід від реалізації продукції	1 526 590,5	2 065 312,9	3 152 869,2	2 758 660,3
Собівартість реалізованої продукції	1 161 728,5	1 572 071,6	2 466 300,7	2 174 847,2
Валовий прибуток	364 862,0	493 241,3	686 568,5	583 813,1
Інші операційні доходи	1 043 389,7	1 363 736,7	2 305 446,4	1 831 976,1
Адміністративні витрати	54 409,8	51 133,1	72 609,4	47 797,8
Витрати на збут	27 608,0	19 755,4	34 567,0	26 068,3
Інші операційні витрати	1 096 371,4	1 355 986,9	2 309 731,6	1 852 452,9
Операційний прибуток	229 862,5	430 102,6	575 106,9	489 470,2
Інші фінансові доходи	677,5	3 169,7	7 214,6	1 543,0
Інші доходи	8 016,0	29 567,3	27 166,1	132,7
Фінансові витрати	6 859,2	6 695,8	15 511,9	3,7
Інші витрати	27 677,8	57 146,0	41 143,2	-691,2
Прибуток до оподаткування	204 019,0	398 997,8	552 832,5	491 833,4
Податок на прибуток	67 726,7	107 824,7	159 633,6	127 986,6
Фінансовий результат	136 292,3	291 173,1	393 198,9	363 846,8
Надзвичайні витрати	0,0	0,0	0,0	0,0
Чистий прибуток	136 292,3	291 173,1	393 198,9	363 846,8